

Michał Cupiał
Katedra Inżynierii Rolniczej i Informatyki
Akademia Rolnicza w Krakowie

POTRZEBY INFORMACYJNE GOSPODARSTW ROLNYCH MAŁOPOLSKI

Streszczenie

Przedstawiono wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 180 gospodarstwach położonych na terenie Małopolski. Ankieta zawierała pytania na temat potrzeb informacyjnych rolników. Zebrane dane pozwoliły określić zakres informacji potrzebnej rolnikom do zarządzania produkcją w gospodarstwie. Rolnicy określili też preferowaną formę dostarczania informacji. Wyniki badań mogą posłużyć do poprawy dostępu do informacji w rolnictwie.

Słowa kluczowe: technika rolnicza, informacja rolnicza, mechanizacja

Wprowadzenie

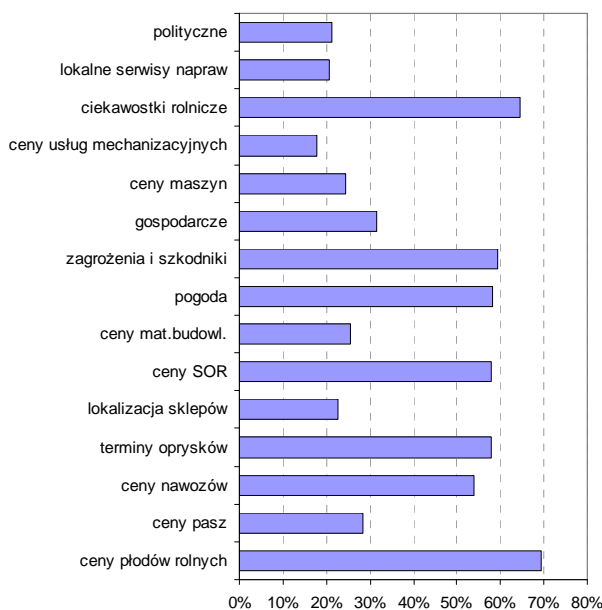
Bez dokładnej informacji nie ma sprawnego zarządzania pozwalającego racjonalnie wykorzystać posiadane zasoby w celu osiągnięcia maksymalnego zysku oraz sprostania wymogom konkurencji. Dotyczy to również rolników, którzy muszą konkurować z na rynku z farmerami innych krajów Unii Europejskiej. Posiadania rzetelnej wiedzy fachowej oraz dostępu do aktualnych informacji wymaga również konieczność wytwarzania produktów o coraz wyższej jakości wymaganych przez współczesny rynek [Pawlak 1998]. Brak informacji utrudnia podejmowanie decyzji, lub powoduje podejmowanie niewłaściwych w danej sytuacji. Niekorzystnie na proces zarządzania gospodarstwem wpływa również informacja, która nie dociera na czas lub dociera niepełna. O ile firmy działające na rynku już dawno doceniły wagę informacji, to jej znaczenie w rolnictwie jest przez producentów rolnych ciągle niedoceniane. Brak jest również badań prowadzonych w tym zakresie. Kanały, którymi informacja dociera do rolnika różnią się od tych którymi dysponuje właściciel zarządzający przeciętną firmą. Rolnicy, w dalszym ciągu korzystają z tradycyjnych źródeł informacji, a nowoczesne formy jej zdobywania (takie jak np. internet) są dla nich często z różnych względów niedostępne [Cupiał 2004]. Stąd też konieczne jest określenie jaka informacja jest przez rolników pożądana oraz w jaki sposób powinna być dostarczana.

Cel i zakres pracy

Badania ankietowe przeprowadzone w 180-ciu gospodarstwach położonych na terenie Małopolski dotyczyły informacji technicznej w rolnictwie. W trakcie badań rolnicy określili zakres informacji potrzebnej do zarządzania produkcją w gospodarstwie. Podali również jakie wiadomości mają dla nich największą wartość i jaka kwotę mogliby na nie przeznaczyć. Ankieta zawierała również pytania o preferowaną formę dostarczania informacji.

Wyniki Badań

Informacja docierała do ankietowanych gospodarstw w różny sposób, różny także był jej zakres. Respondenci doceniają jej wagę - zdają sobie sprawę, że bez niej nie można w dzisiejszych czasach prowadzić gospodarstwa. Na pytanie o informację, jakie chcieliby otrzymywać codziennie (rys. 1) odpowiedzieli, że powinny to być przede wszystkim: ceny płodów rolnych (69% respondentów), ciekawostki rolnicze (64%) i informacje o zagrożeniach i szkodnikach (59%). Ponad połowa ankietowanych chciałaby również otrzymywać wiadomości o pogodzie, cenach środków ochrony roślin, terminach oprysku (po 58%) i cenach nawozów (54%). Interesujący jest fakt, że 21% rolników interesuje się informacjami politycznymi.

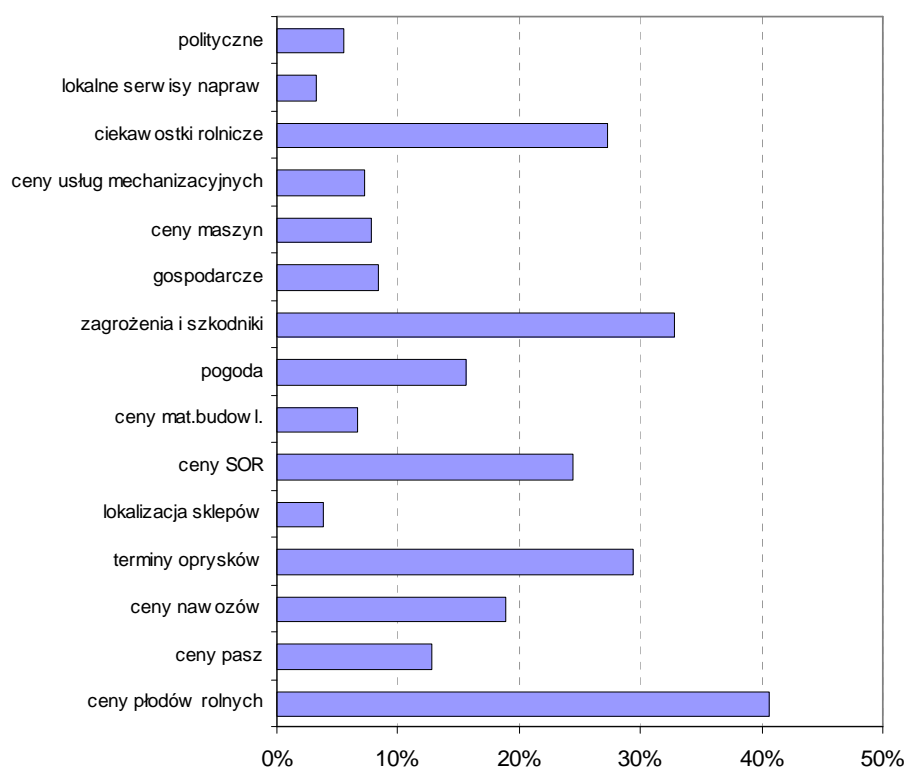

Rys. 1. Informacje, które rolnicy chcieliby otrzymywać codziennie

Fig. 1. The information that the farmers would wish to receive on a daily basis

Można zauważyć, że większość odpowiedzi dotyczy spraw związanych bezpośrednio z produkcją oraz zbytem płodów rolnych. Zastanawia jednak tak duże zainteresowanie ciekawostkami rolniczymi, które nie są bezpośrednio potrzebne w prowadzeniu gospodarstwa oraz informacjami politycznymi.

Mimo takiego zapotrzebowania, znacznie mniej jest rolników, którzy za dostarczoną informację skłonni byłiby zapłacić (rys. 2). Jednak również tu najbardziej cenne są dla nich ceny płodów rolnych (41%), wiadomości o zagrożeniach i szkodnikach (33%) oraz terminach oprysków (29%). Nieco mniej jest chętnych na płatne ciekawostki rolnicze (27%) i informacje o cenach środków ochrony roślin (24%). Zaledwie (albo aż) 6% chciałoby zapłacić za informacje polityczne. Mimo iż część respondentów nie potrzebowała płatnej informacji to niektórzy byli za nią skłonni zapłacić nawet 60 zł miesięcznie.

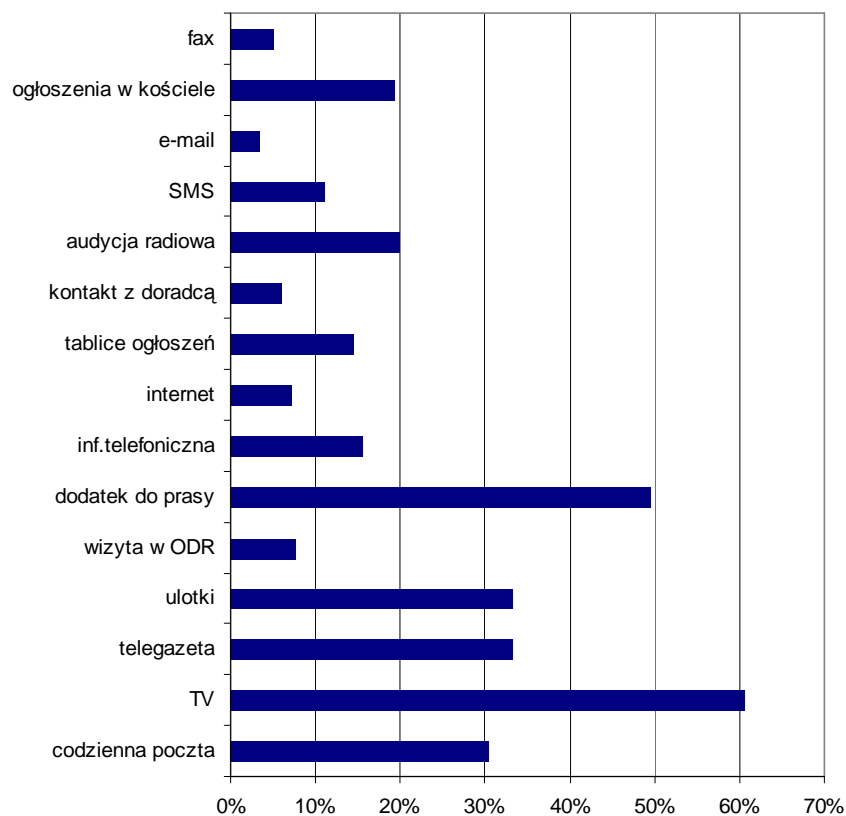

Rys. 2. Informacje, za które rolnicy byliby skłonni zapłacić

Fig. 2. The information that the farmers would be willing to pay for

Fakt, że rolnicy deklarowali, że za dostarczoną informację skłonni są zapłacić świadczy o tym ma ona dla nich znaczną wartość. Uzyskane tu wyniki jeszcze wyraźniej pokazują co jest dla rolników najważniejsze. Interesujące jest również to, że wymieniane są konkretne kwoty, co świadczy o tym, że informacja ma dla nich wartość wymierną.

Rolnicy zaproponowali preferowaną formę dostarczania informacji (rys. 3). Okazuje się że najbardziej popularna jest telewizja (61%), na drugim miejscu zaś dodatek do prasy (49%). Co trzeci ankietowany chce otrzymywać informacje poprzez ulotki i telegazetę (po 33%) oraz codzienną pocztą (30%). Na dalszym miejscu znalazły się audycje radiowe (20%) oraz ogłoszenia w kościele (19%). Bardzo niewielu chce korzystać z internetu i poczty elektronicznej.

Rys. 3. Preferowana forma dostarczania informacji

Fig. 3. Preferred way of delivering the information

Mimo iż rolnicy najchętniej korzystaliby z telewizji, to informacja prezentowana tam jest z konieczności bardzo ogólna. Również bardzo wysoki jest jej koszt a zakres stosowania ograniczony jest przez fakt, że podawana jest o określonych porach a nie na żądanie. O tak dużym powodzeniu tego nośnika zdecydowało to, że praktycznie w każdym domu jest telewizor. Brak komputerów i dostępu do internetu z kolei zdecydował o małej popularności tej formy dostarczania informacji. Na uwagę zasługują również wymieniane przez co piątego ankietowanego ogłoszenia w kościele.

Podsumowanie

Uzyskane odpowiedzi jednoznacznie określają jakiej informacji poszukuje rolnik. Fakt, że jest on skłonny za tą informację zapłacić świadczy o tym, że docenia jej znaczenie i potrzebuje jej. Zadeklarowane zostały określone sumy, które mogą być przeznaczone na zdobywanie informacji, ale prawdopodobnie, kwoty te mogą być znacznie wyższe jeśli zaistnieje taka konieczność. Określenie preferowanej formy dostarczania informacji może być wskazówką dla firm i instytucji związanych z rolnictwem. Wyniki badań mogą posłużyć do poprawy dostępu do informacji w rolnictwie.

Bibliografia

Pawlak J. 1998. Znaczenie informacji dla rolnictwa. IBMER Warszawa.

Cupiał M. 2005. Informacja techniczna w rolnictwie Małopolski, Inżynieria Rolnicza 3 (63).

THE NEEDS FOR INFORMATION IN THE FARMS OF THE MAŁOPOLSKA REGION

Summary

Presented are the results of a survey conducted in 180 farms situated in Małopolska. The survey contained questions regarding the farmers' needs for information. The collected data allowed to establish the range of information needed to the farmers to manage the production at the farm. The farmers also defined their preferred way of delivering the information. The results of the research can be used to improve the access to information in agriculture.

Key words: agricultural technology, agricultural information, mechanization